

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Szechenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szeptember részét illető
minden közlemények ideintéendő.

Hámentellen levelek csak ismert készletől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 fr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyszeri bejelentésért 5k.
Bélyegű minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábsopetisors 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Május 3.

88. szám.

Krisztics aera.

Belgrádból írják a „Pester Correspondenz”-nek:

„A tiszteleiremlő Krisztics Nikola, mint a lapoknak, köztük a magyaroknak is, kormányzatáról irt fejtegetéseiből látjuk, az egész külföldön azon hirben áll, hogy az erőszak embere, a reakció és represszió minisztere. Szerbek azok, különösen radikális színezetű vívóakasok, kik a becsületes, kissé morózus, de éppen nem despotikus természetű Nikola urról ezen vérengző jellemet költötték s főleg az újidéki omladista, irredentista, heczlaposkák azok, kik éveken át valóságos sportot űznek abból, hogy a szerb kormány jelenlegi fejét lehető vastagon és és mélyen befeketítsék.

Az igazság az, hogy Krisztics Nikola egész gondolkodásán és érzelmén szigorú kötelességtudat s majdnem vallásos dinasztikus lojalitás uralkodik. Király és hazája előtt teljesen identikus fogalmak, melyek egymással tökéletesen összeillenek, és a létező törvény reá nézve sacro-sanctum sacramentum, melyet sem haladó, sem vissza felé tekintő szándékkal megingatni nem szabad. Valamely létező törvénynek esetleges megváltoztatására vonatkozólag Krisztics egyetlen embernek s egyetlen testületnek sem ismeri el kezdeményezési jogát, ha csak magától a királytól nem kapta arra a megbízatást, vagy legalább az indítványozást.

Krisztics Nikola ilyen formán épp oly kevésbé reactionárius, mint liberalis, avagy haladó; ő egyszerűen a nyugalom embere, vagy mondjuk: a megállapodásé. És nem is zsarnok ő, vagy kényur, csupán auctoritárius. Önkény és erőszak teljesen távol állnak tőle; ő csak igazságosságot gyakorol, mindenestre hajlítottan szigorral. Ezért tisztelik őt tulajdonképen még azok is, kik félnek tőle. A kormány élére történt hivatása ezért

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Nissza.

Irta: Delpit Albert, ford.: Homo.

II.

Este éppen a friss levegőt szívtam a terrasszomon, midőn egy csunya, vén asszony osont be a ház alacsony ajtaján. Beszélni akart velem. Még mielőtt megmondhatták volna neki, hogy elfogadom e, már hozzám furakodott. Látva, hogy magunkra vagyunk, így szólt:

— Van e bátorsága?
Oly rosszul törve az angolt, hogy alig értettem.

Fanyar mosolylyal feleltem kérdésére. Ő tovább folytatta:

— Alkut ajánlok neked. Éj lesz: senki sem fog meglátni bennünket. Követni fogsz. Mikor már megtettük utunk felét, kendőt kötök a szemeidre; mindenekelőtt azonban meg fogod ígérni és meg is esküszöl reá, hogy nem kémlelődl, merre vezetlek.

— Igérem.

Arcazt fintorgatta, a mi még visszataszítóbbá tette a vén asszonyt, Ellenállhatatlan vágytól sarkalva, legott beleegyeztem kívánatába. Mióta a napi események csillapították borzadályomat, azóta a lidérez megszünt lelkebet nyomni és csak a makacs hang zuggott a fülemben: „Nissza!... Nissza!” A vén banya kétségkívül az Ó részéről jött. Gyorsan a szobámba tértem és revolvert vettem magamhoz. Őt perczel utóbb már utban voltunk. Tettem ostoba, elhamarkodott, képtelen volt, jól tudtam azt: de hát nem követünk e el az életben képtelenségeket, a miket meg nem fontolunk? Nissza, az ismeretlen nő, nem tudom miféle misztikus vonzerőt gyakorol reám. Még nem is látam jóformán és mégis oly bolondul vágytam utána. Fénylő tekintete lángba lobbantotta szívemet. Mikor

fogadtatott az egész országban nagy respektussal és ezért siettek a kormányról az imént lebuokott radikálisok legjelentősebb vezetőjük, Tausanovics által azon nyilatkozatot tétetni, hogy ezentul is megörzöndik a király iránt a hódoló hűséget.

Hosszu tartamra a jelzett körülmények közt nem számíthat a Krisztics-kabinet; nem is akar. A mit akar, az, hogy a királynak és a pártoknak nyugodt időt teremtsen, hogy a vélemények és szándékok tisztuljanak s a nép a törvények szigorú, de igazságos nralma alatt, egészen szabadon s akadálytalanul, sem egy felülről jövő nyomás által el nem nyomva, sem egy értelmetlen s lelkiismeretlen agitáció általi korlátlan elesabitásnak és felbujtásnak ki nem téve, oly skupstinát válasszon, mely tényleges kölcsönös számarányában valóban és becsülletesen képviseli az összes rétegeket és pártokat, és a melylyel kormányozni lehet.

A szerbek Szerbiában a Krisztics-kormány alatt nyugodtan és biztonságban végezhetik nemcsak polgári, hanem politikai teendőiket is; a bujtogatók, s különösen a külföldi izgatók számára, kik saját hazájuk iránt hűtlenül a hűtlenséget Szerbiába akarnak importálni, Krisztics minisztersege alatt semmiesetre sem nyílnak virágok.

Közös miniszteri értekezlet. A „Bud. Corr.” közli Bécsből A külügyi hivatalban Kálnoky gróf elnöklése alatt közös miniszteri értekezlet tartatott, melyen Bauer, Kállay, Tisza, Orczy, Taaffe és Dnájewski miniszterek, továbbá több osztálytanácsos és szakelődő vett részt. Az értekezleten a delegatióra vonatkozólag a közös kormány előterjesztéseit oly behatóan beszélték meg, hogy azok az ő felsége elnöklése alatt tartandó közös miniszteri értekezleten véglegesen megállapíthatók lesznek. A delegatiók — miután a költségvetési vita az osztrák parlamentben fölötte vontatva halad előre — jun. hó első napjai előtt nem lesznek egybehívhatók. Bizton várható, hogy a szeszadó-törvényjavaslat a magyar kinstarra nézve további há-

ránnyal járó modificatiók nélkül még azon esetben is el lesz fogadva, ha lengyel képviselők ellene szavaznak is. Ez utóbbi ugyan alig várható, mert a gócsországi regale tulajdonosok bizonyára sohasem jutnak többet abba a kedvező helyzetbe, hogy 24 év tartamára évenkénti egy milliónyi állami pótlékot kapjanak, amint ez nekik most azon esetre, ha a szeszadó bevételek jelentékeny fölemelése lehetővé lesz téve, megígérve lett. Annival is inkább valószínű, hogy a szeszadó-törvényjavaslat még ezen ilyeszek alatt meg fog szavaztatni, mert különben Magyarország nem csak hogy új czukoradó-törvényjavaslat nem fog megszavaztatni, — hanem ez év augusztus végével egyáltalán minden czukoradó-törvény megszűnik. A 47 ik. törvényeink 3. §-a értelmében, Ausztriában az 1880. június 18 iki törvény, határozottan ki van mondva, hogy a 12.800.000 frtnyi tisztá jövedelem elérésevel, tehát az 1887-8 iki évadban törvényhozás utján további intézkedés teendő. Ha Ausztriában a szeszadó törvényjavaslat nem juthatna törvényes erőre, a magyar képviselőház bizonyára nem szavazná meg az új czukoradó-törvényt, tehát a fenállónak meghosszabbítását sem és a czukoradó bevételek és ezzel az összes kiviteli bonificatiók is már a legközelebbi évadban Ausztriában egyszerűen elesnének. Magyarországon a 700.000 frt, melyet a czukoradó-jövedelem könnyen behozható lenne egy megfelelő fogyasztástétel által és Magyarországnak még meg lenne az az előnye, hogy az Ausztriából behozott nagy mennyiségű czukor Magyarországon lenne megadótatva. — Fejérvár y báró honvédelmi miniszter pedig Welsersheimb gr. osztrák honvédelmi miniszterrel conferált. Fejérvár y br. a közös hadügyminiszterrel és az osztrák honvédelmi miniszterrel már véglegesen megállapította az első éves tartalékok és az első 3 évfolyam póttartalékokainak időleges behívására vonatkozó törvény kereshetőségéhez a szükséges utasításokat. Ezeknek értelmében azon esetekben, ha oly tartalékok hivatnának be, akik egy éves önkéntesek voltak, mindig csakis azok lesznek behívhatók, akik szolgálati évüket egy évvel azelőtt szolgálták le.

Az osztrák reichsrath keddi ülésén, Gautsch közoktatási miniszter beszéde kapasan az a hir támadt, hogy a kabinetben változás fog történni, mert Gautsch állása tarthatatlanná

emlékeztetett; hullámsan omlott nyakára és vállaira. Ambrával könnyedén füstölt areza a gyöngy változó fényével birt. Engem főleg szép fehér fogainak és fekete szemének ellentéte ejtett bámolatba. A szemöldök, szem pilla, az ajk igazán festő szép volt. Mosolygott, midőn ragyogó és nyugodt tekintetével rám nézett. Eszemben jutottak a serptip szavai: ez a nő legkevésbé sem volt félnék. Nyájasan fogta meg a kezemet és leültett maga mellé a szofára.

— Férjem Teheranba utazott, — mondta — kedvünkre szórakozhatunk.

Angolul beszélt, a kiejtésére erőteljes volt. Majd egy kis rézpálézával egy kis tambourra ütött, mire kávét hoztak be. Azután gyorsan kezdett beszélni elmondva, hogy nagyon unatkozott, addig midőn engem megpillantott. — Szemeim most sokkal gyöngédebben ragyogtak, keze még puhábban szoritotta az enyémet. Közelebb húzódtam hozzá, szorosabban simult keblemre, ajkai az enyémből tapadtak. A ház égetett, a kejezet elsziboztatta az ereimet. Már eszméletemet kezdtem veszteni, mikor nesz hallatszott a szomszéd szobában — Hevesen ragadta ki magát karjaim közül és remegve egyenesedett föl. Odaadása, hízlegései és hirtelen rémülete oly rövid időközben ment végbe, hogy nem volt alkalmam benyomásaimat bonczolgatni. Keszes élénkséggel futott a falhoz, egy hegyes kis tört vett le arról; a mely egészen eltűnt a ruhájai alatt. Felém fordulva erőlyes mozdulatot és azt mondta: „Várj reám!” S azzal eltűnt a szőnyegajtó mögött.

Bizonytalan lehangoltság fogott el. Ismét eszembe jutottak a serptip szavai. Oktalan voltam... A nesz újra hallatszott a szomszéd szobában: hangok törtek át hozzám, majd rövid ideig tartó küzdelem zaja, aztán minden elesendesült. A szőnyegajtó megint fölnyílt s azon Nissza tért vissza. Nagyon sápadt volt, oly sápadt, hogy az arca vértelkedett a nyakán lévő fehér gyöngyosrral.

vált. A bécsi kormány párti lapok meleg elismerés hangján szólnak e beszédéről, mely a reichsrathban főleg a kormánypárt cseh tagjai ellenszenvét kellette föl. A pártok a keddi esti órákban tanácskoztak követendő magatartásuk felől s úgy tetszett, mintha a csehekellen szenvét, ezuttal nem követte volna a németek rokonszenve, s tegnap reggel még nem volna bizonyos, hogy az osztrák reichsrath képviselőháza nem szavazza-e le Gautsch költségvetését. A csehek azt remélik, hogy a Taaffe-kormány nem fogja magát solidarisan tekinteni a nekik tulságosan német cultusminiszterrel; a német pártok pedig azt remélik, hogy a cultusminiszter állásának megingatása hátrányos befolyást fog gyakorolni az egész kabinet positiójára, s ezért mutatnak hajlamot, hogy a Gautsch elleni igazságtalan támadásokban ők is részt vegyenek. A reichsrath tegnapi üléséről még nem érkezett hozánk hir, úgy lehet tisztázta a helyzetet; de az is meglehet, hogy huzamosabb ideig nem következik be semmi változás a viszonyban, mely a többség némely tényezői s a cultusminiszter közt már nem a keddi naptól fogva feszült.

A trónörökös pár Boszniában. Rudolf trónörökös és Stefánia trónörökné június 10 én több napi tartózkodásra Boszniába utaznak, hogy az országot megtekintsék. Június 11 két a trónörökös pár Zagrában fogja tölteni, a honnan azután Banjalukán át Szerajevóba utazik. Több város megtekintése után Stefánia trónörökné Bésbe megy vissza, míg a trónörökös Mosztarra utazik esapatszemére, honnét Dalma czián át tér vissza Bésbe.

A differenciák Görögország és Törökország között mind élesebb alakot öltének. A sultán athéni követének visszahívása betegezett tény és ez intézkedés élességet fokozza, hogy „charges d'affaires”-re bízott az ügyek vitele, nem pedig a követség első tisztviselőjére, amint az a követ ideiglenes szabadságoláskor történni szokott. A görög király konstantinápolyi követe szabadságot kapott és Athénbe érkezett, ami Görögország választás képezi Törökország rendszabályaira, kapcsolatlan azzal, hogy a görög kormány határozottan megtagadta a monastiri görög consulnak a porta által sürgetett visszahívását. Távirati jelentések szerint ugy Konstantinápolyban, mint Athénben kölcsönösen nagy az elkeseredés, a mi bizo-

Neki támaszkodott a falnak, mint valami fehér szobor a sárga kárpit előtt. Még mindig mosolygott, mosolyában előtűnt a hegyes apró fogsora. Néhány lépést tett a szobában — a tör és kezei véresek voltak.

— Nagy Isten! mi baja?
— Semmi! — felelte.

A szögletbe dobt a tört és egész nyugodtan tette hozzá:

— Férjem volt. Megakart ölni s én elejét vettem szándékának. Segítsen a holttestet a vízbe dobni.

Mozdulatlan maradtam, rémülettel néztem reá. Ő is reám szögte tekintetét, de szemem megvetést fejezték ki. Oly kiejtéssel, a mit soha sem fogok elfeledni, mondta: — These Frenchmen!... wait nervousness!

Vállat vont, behívta egy szolgálóleányt s kinyitatta vele az ablakot. Azután, mintha a legegyszerűbb dolgot művelnék, fölemelték a holttestet és a folyóba vetették. Hitemre, ez a kaland nagyon is orientális volt egy párizsira nézve. Bevallom, hogy rémitő borzadály fogott el. Hol történt? Nem tudom, határozottan nem. Tíz percz múlva már a városban voltam, a melyen végig rohantam, mintha legalább is egy légző ördög üldözött volna. Mikor hazaérkeztem, kétfőre fordítottam a zárat s megátkoztam Nisszát és keletnek valamennyi huriját.

III.

Mi.ő éj volt az! Csak reggel felé szunyadtam el és akkor mély álomba merültem. Mikor fölébredtem, a nap már magasán járt, sugárkévi belopóztak a szobámba. Egészen össze voltam zuzva. Mi fog történni? Egy ember nem tűnhet el a nélkül, hogy a törvény ne keresné. Es Nissza nem rejtőzött el; a tett elkövetését a szolgáló is látta, sőt még segédkezett is neki. Kétségtelen, hogy én is bele fogok bonyolódni az ügybe, és ennek már a pusztá gondolatánál is borsódzott a hátam, s hajaim az égnek állott. Vaj-

nyára legkevésbé alkalmas a nézeteltérések barátságos és okos kiegyenlítésének előmozdítására.

Utolsó szó.

Balogh Ferenc hittanár urala a „Magyar protestáns irodalmi társaság” kérdésében tovább vitatkozni nem akarok, több oknál fogva. Először azért, mert már időszerűtlen és mindenek felett azért, mert én a „református lelkiismeret” írójához czimzett cikkemben ama társaság alakuló gyűlésén a többség által elfoglalt álláspontnak kifejtésére és védelmezésére fordítottam fő figyelmemet s úgy találok, hogy ezekkel ide vonatkozó fejtegetései a Balogh Ferenc ur „válasza” után teljes épségben maradtak, azokat csak próbálta, de nem tudta megingatni, s nyugodt vagyok, hogy azok, kik eddig nézetem helyességéről meg voltak győződve, azokat a „válasz” még erősebben felém hajította.

De az elvi fejtegetés és vitakozás hálatlan és disztaláló akkor, midőn jól tudjuk, hogy nálunk az igazhitűség kérdése is belevonatott a vitába s a meggyőződés tisztasága gyanúsítottatik, a lelkiismeret szabadságának szent joga kíméletlenül illetetik. — Balogh Ferenc ur és elvtársai azon meggyőződésben vannak, hogy a prot. irodalmi társaság jelen alakjában nem prosperálhat, mi pedig azt hisszük, hogy ez így is prosperálhat; ok hiszik, hogy a két evangélikus felekezet együtt igen határozott színezetű működést tejtethet ki, holott azok közt annyi eltérés van hitágazataikra nézve; mi pedig azt tartjuk, hogy ezen hitágazati eltérés miatt határozott dogmatikus irányú bekés és sikeres együttműködés vagy épen lehetetlen, vagy csak örökös compromissumok árán; de hát akkor hová lesz az a határozott irányú működés és hatás a vallásos tudat fejtésére és erősítésére? Nem vitatkozom hát elvi szempontból, maradjon neki meggyőződése mellett.

Balogh Ferenc ur történeti elemzéseit azonban bírálatra kell méltatnom.

Valóban azt állítom, hogy az unitáriusokkal szervi összekötésben álltak az erdélyi reformátusok a multban és jelenben is. A jelenre nézve állítom igazságát elismeri, de a háromszéki unitárius egyházmegye 16 és 17-ik századi helyzetére vonatkozó következtetésemet alaptalannak és felületesnek kívánja feltüntetni. A ki a történetben nem lát egyebet külső tényeknél, az okoskodhatik így ellenem, mint Balogh Ferenc ur, de a ki a kültények alatt az életet, szellemet, tehát a belső mozgató erőt is vizsgálja, az a ki méltányos tud lenni, az másképen ítél.

Balogh Ferenc ur a háromszéki példa történetének előzményére vonatkozólag egészen helyesen adja elő, hogy az unitáriusok papjai ellenőrzés szempontjából rendelkeztek a református püspök felügyelete alá. De nemcsak Háromszékben, hanem egész Erdélyben, Torda és Kolozsvár városok kivételével.

Es az 1577 évben Tordán tartott erdélyi diaeta ezen intézkedése egy darabig egész Erdélyben érvényben maradt, Háromszékben pedig egész 1693-ig. De azt mondja B. F. ur, hogy e felügyelésből az unitáriusok és reformátusok szervi egybekötésében élését kihozni nem lehet, mert hiszen a református püspök felügyelete alatt álltak a disunitus oláhok is, ezekre nézve pedig csak nem lehet következtetni a viszonyból „hogy protestánsok voltak?”

Közönségesen ismeretes dolog, hogy

jon elmondjam-e a dolgot a miniszternek? Negy bajomra azonban ő távol volt, a titkárja meg nagyon is fiatal volt még ahhoz, hogy tőle kérjek tanácsot. Akármint forgattam is a dolgot, jövőm össze volt zuzva, meg volt semmisítve. A közoktatásügyi miniszter misztója, mondhatom, szépen sikerült!

Az egész napot otthon töltöttem halálos aggodalmak között, ki sem merte lépni az utcára. Az est is beköszöntött, és én még semmire sem határoztam el magamat. Még mindig semmi hír Niszsa felől. — Vajjon tartóztatták-e? — Mi lett belőle? Jókora lefeküdtem, de nem tudtam elaludni. Másnap már nem állhattam tovább az emésztő nyugtalanságot, s elhatároztam, hogy félkezesemmel a sertip barátomat. Biztos voltam abban, hogy Mehemed-Agát a villásreggeli előtt még otthon találtam. Dél felé tehát hozzá indultam. Azt mondták, hogy a dolgozszobájában van. Bejelentem magamat és beléptem hozzá. A sertip nyugodtan füstölt a csibukjából, félig elterülve egy szőfán.

— Ah ön az? — szólt, a mint megpillantott. — Hogy érzi magát?
— Köszönöm, nagyon jól!
— A propos, tudja-e, mi az újság?
— Az új... ság? Nem, én... nem tudom.

— Emlékszik e még Astullára, a vén kereskedőre?
— Astullára? ...
— Igen, a Niszsa férjére, a kiről már beszéltam önnek.

Fülig elvörösödtem. A végzet elért, a tettet már ismerték és én nem mertem a kaland végére gondolni. Csaknem érthetetlenül ejtettem ki az igent.

— A szegény ördög! folytatta a sertip — képzelve, hirtelen eltűnt.

A torkomat valami fojtogatta. Mégis ennyit tudtam szólni:
— Hogyan? ... ő ... eittűnt? Ah!
Igazán farcsa ez!

bizonyos időben az unitáriusok és disunitus oláhok az erdélyi református püspök felügyelete alatt állottak, de én nem a felügyeletből következtetem a szervi együttléteket, hanem abból, hogy a református püspök szentelte fel az unitáriusok papjait s hogy a református egyházaknak unitárius papjai, az unitáriusok házaknak ref. papjai voltak. A reform. püspök felügyeleti joga igenis külső rendőrhatalmi jog volt, melyből a felszentelés, ez az egyház benső életébe oly mélyen bevágó intézkedés, egyáltalában nem következik. — Abból, hogy a háromszéki unitáriusok papjai a református püspök szentelte fel, és hogy ok református papokat választottak, egyenesen következik, hogy ott gyakorlatilag sokkal szorosabb viszony fejtett ki az unitáriusok és reformátusok között, mint az 1577-diki törvény intézkedése czélolta. A kik így éltek, azok egymáshoz nem voltak idegenek, sőt a papok felszentelése tényében s ennek ellenmondás nélkül való elfogadásában, a szervi viszonyban való együttélés nyilatkozik. Igaz, hogy nem codificatio szülte ama viszonyt, hanem a gyakorlat, de azért azt tagadni nem lehet.

Az unitáriusok és disunitus oláhok közt az analogiát, nem történeti alapon állítottam fel B. F. ur. Az analogia ugyanis akkor volna hű és meggyőző, ha ő ki tudná mutatni, hogy a ref. püspök szentelte fel a disunitus oláh pópákat is, és hogy az oláh beszerikákban (templomok) ref. magyar papok misét mondtak szívesen a marosmenti magyar ref. egyházak oláh pópákat választottak ige hirdetőiül. De talán ennyire mégsem megy a történet tudomány?

Hogy Balogh Ferenc ur ellenében Révész Imrere hivatkoztam, az úgy látszik, sérti őt, pedig azt nem ezeltam. Hivatkoztam Révész Imrere röpíratára azért, mert abból bizonyíthatni véltem, hogy ő is protestánsokul ismerte el az unitáriusokat, s valóban egyenes logicával egyebet következtetni nem lehet. Protestáns történelmi egyelet alakítására másokat, mint protestánsokat meghívni szokatlan és képtelen volna. Sőt miután némelyek az ortodoxia szempontjából még a kereszténységét is elvitatták az unitárius felekezetnek, vajon nem inkább kellett és lehetett volna a r. katolikuskokat meghívni a magyar prot. történelmi társulat megalakítására? Hiszen a prot. történelmi vonatkozó okmányok ezek levél- és könyvtárában is találhatók. A Figyelmező 1873-dik évi évfolyamából ellenem felhozott idézet csak azt teszi, hogy Révész Imre máskép gondolkodott 1873-ban, mikor a Figyelmezőben a protestánsok definitióját adta, mint 1879 évben, midőn a magyar prot. történelmi társulat megalakításáról kiadott röpíratát írta. Ezért feleljen Révész Imre, ki későbbben, úgy látszik, hogy consilium mutavit in melius.

A protestáns elnevezésre nézve kijelentem, hogy az codificálva nincs, hogy kik viselhetik e nevet. Tudja minden iskolás gyermek, hogy a prot. név sajátlag a lutheri reformatio hűveire ruházott; majd a gyakorlat tovább terjesztette a prot. elnevezés határát és befogadta abba a reformátusokat is. A határ ma sines biztosan meg-

vonva; némelyek az angol püspöki egyház hűveit is kizárják onnan.

A protestáns elnevezés meghatározására tehát két forráshoz lehet folyamodni, egyik a tudomány, másik a gyakorlat. Az itt illetékes tudomány pedig a Symbolica, az unitáriusokat, részint a kisebb protestáns felekezetek közé, részint a protestánsokkal rokon felekezetek közé sorozza, nálunk Magyarországon pedig már a gyakorlat reájuk is át ruházta azt. Baldácsy nagyszerű alapítványára, hallgatag, egyházközségeink is elismerik azt, hogy az unitáriusokat is illeti a prot. elnevezés, mert különben az alapítványt, mely a prot. egyházak javára tétetett, nem fogadták volna el az unitáriusokkal közösen.

Végre megjegyzem, hogy én az unitáriusok ügyvédje lenni nem akartam; ezt előbbi cikkemben is megmondtam; azért a nyilatkozatomban való kételkedést kereken visszautasítom.

Engem ama cikkem írásában a szeretet és békeségre törekvés vezérelt, mert bár meggyőződésemet nyíltan és félelem nélkül kifejezem, ha szükség, köztünk testvérek és atyafiak között a vizslyt csak kerülni kívántam.

Tisztalelem mások meggyőződését, másoktól hasonlókat várok.
Az inquisitorius szellemet gyűlölöm, a szabadságnak rendithetetlen hűve vagyok.

Joó István.

Napi hírek.

— Rudolf trónörökös tegnap Miskolcra érkezett az ottani katonaság megismerésére. Nagyon valószínű, hogy a trónörökös Debreczenbe is ellátogat. Tény, hogy a helybeli tisztikar el van rá készülve, hogy a trónörökös valamelyik napon meglepheti őket.

— Egyházi közgyűlés. A debreczeni ref. főiskola tanácsstermében május hó 5-ik napján szombaton d. e. 10 órákor egyházi közgyűlés tartatik. A gyűlés tárgya fontos ügy leendő: a tagok pontos megjelenésre kérének.

— Meghívás. A debreczeni daleyget f. é. május 5-én azaz Szombaton este 8 órákor Rác Károly népzeneke közreműködésével a Bika szálló dísztermében dal és zeneestélyt tart, melyre a n. é. közönség szíves megjelenését tisztelettel kérem. Belépti díj személynként 40 kr. Egyleti tagok szabadjegyeiket használhatják. Debreczen 1888 máj. 3-án. Márk Endre daleygeti elnök.

— Ö. T. Helybeli kereskedő Rosen thal Dániel ur, ki a tüzoltó egyeletnek eddig is pártoló tagja volt, most az egyeletnek 25 forinttal alapító tagja lett.

— A debreczeni fiatal kereskedők mint már e helyen említve volt — június 2-án a nagyerdei vígadóban táncmulatságot rendezni elhatározták; — az e hó 1-én megtartott második értekezleten. A mulatság rendező bizottság megalakulván közöljük a megválasztott urak névsorát. — Elnök Gyenes Lajos. Jegyző Kalenda János. Pénztárnok Bészler Gyula. Bizottsági tagok: Aron Jenő, Bodrogyó Géza, Boros Izidor, Faller Gyula, Farkas István, Fürst Odón, Gál Gyula, Ginzler József, Gyürky Sándor, Hajós Antal, Hajós István, Hladbovszky János, Hönig Árpád, Irsay Miklós, Isánnovich Tivadar, Molnár Ferenc, Mayer György, Mayer János, P. Nagy Árpád, Nonn Endre, Pály István, Pájer József, Riekl Géza,

— Miért?
— Az elválás ki van már mondván.
— Csakugyan azt hiszik? — kérde meg lepetve a férj.

— Bizonyosan tudjuk.
Barlock egy pillanattal gondolkodott.
— De hiszen akkor... ugy van — akkor semmi közöm ehhez. Asszonyom, ezer bocsánat! Uram! bocsánat, hogy zavartam önöket.

S elhagyta a szobát.

4.
Nemsokára azonban aggodalmi támadtak. Mivel nem szokott a becsülettel tréfálni, összehívott egy becsületbírószágot.

Fájdalom ez kedvezőtlen ítéletet hozott Barlock ismét megröghanta revolverrel kezében nejt s ennek kedvesét.

— Mit akar, uram? — kérde ez, mikor fölfegyverkezve látták belépni.
— Becsületemet megboszulni nyomorultak! Önök megbecsületenitettek!

— Lehetetlen!
— Ha mondom!
— De az elválás...
— Három óra és ötven perczkor mondtott ki. Igen, de önök már három óra negyvenöt perczkor eszokoloztak. A mutató 3 óra 46 perczben állott, mikor beléptem. Tehát meg vagyok becsületenitve!

S revolverét neki szegezte a két áldozatnak.

5.
De a két bűnös tiltakozott.
— Megálljon! kiáltottak újra.
— Miért?
— Az óra késik!
— Csakugyan azt hiszik?
— Bizonyosan tudjuk, hogy tiz percz eltel késik.

— Ha így van, — mondá a férj — is mételem bocsánatkérésemet.

S földig hajlongva hagyta el a szobát.

Sárközy Gedeon, Szabó Sándor. Szabó Zsigmond, Stenczinger Géza. Ezen jól összeállított fiatal kereskedői kar mindent elkövetni igyekezik és eléggé biztosítani fogja, hogy ugy a helybeli, mint vidéki fiatal hölgyeink ismét a legkedélyesebb táncestélynek nézhetnek eleibe. A meghívók már a legközelebbi napokban szétküldetnek.

— Nögyeleti közgyűlés. A debreczeni jótékony nögyelet május 6-án délután 3 órákor a városháza nagy tanácsstermében tisztújító, rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Az április hó 8-án tartott rendes közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. Elnökvalasztás és általános tisztújítás. Veresné Szathmáry Teréz ideiglenes elnök.

— Az első majális. Szombaton lesz a vendéglősök, kávéosok és bormérők majálisa a nagyerdei vígadóban. Az első tavaszi mulatság ez, mely a nagyerdei vígadóban tartatik s a szórakozást és üdülést keresőknek kényelme e napon a rendező bizottság figyelmébe folytat is biztosítva lesz. Hogy a rendező bizottság is kitért magáért fényesen be lesz igazolva. A terem, terrasz és a vígadó előtti tér fényesen lesz világítva és díszítve, míg a vígadó előtti nagy szép tér zöld galyakkal lesz elzárva s a főbejáratnál a rendező bizottság tagjai fogják az érkező vendégeket fogadni. Hogy a majális iránt milyen nagy az érdeklődés, méltán igazolja az is, hogy nemcsak Debreczen s a közel, de távol vidékről is számosan érkeznek a debreczeni vendéglősök, kávéosok és bormérők majálisára. A majálison, mely este 8 órákor veszi kezdetét a Magyar testvérek zenekara fog játszani. A jegyek legnagyobb része már elfogyott s az árviskárosultak javára tartandó jótékony czélú majális felülfizetési is nagyon szép összeget tesznek ki. Jegyek minden vendéglőben és kávéházban válthatók, míg este 6 órától kezdve csak a nagyerdei pénztárnál. Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 3 frt. Melegen ajánljuk — már a jótékony czél iránti tekintetből is a közönség figyelmébe a szíves pártfogást.

— A városi dalárda elnöksége, a jövő szombaton 5-én tartandó daleyget alkalmából figyelmzetteti az egyelet pártoló tagjait, hogy tagsági jegyeiket, nem csak azok kik a mult évben iratkoztak alá, hanem azok is használhatják kik most ez évben ujonnan léptek a pártolók közé.

— Vasúti ügy. A bihari helyi érdekű vasutak részvénytársasága számára kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép kimutatás hitelesítését mult hó 23, 24, 25-én eszközölte a nagyvárad-székelly-mihályfalvai és székellyhid-margittai vonalokon az arra kiküldött bizottság. A bizottság elnöke Divény Henrik miniszteri osztálytanácsos, a központi telekkönyvezető felügyelője volt, tagjai: Galambos Antal, székellyhídi kir. aljárásbíró, Brem János telekkönyvezető, a vállalat részéről Szilágyi Olivér képviselőtében Arany ügyvéd, Stern kisajátítási mérnök. A tárgyalás a székellyhídi és margittai állomásokon folyt le, hol megjelentek az érdekelt felek és azoknak képviselői. A hitelesítés több helyen nevezetesen Kólyon, Székellyhidon és Margittán több jelentékeny akadályra talált és nem ment oly könnyen, amint ezt talán a kisajátító urak hitték. — Több helyen lényeges eltérések mutatkoztak a térképen kimutatott és tényleg elfoglalt területek között, minek folytán újabb egyezkedések váltak szükségessékké, úgy hogy újabb helyszíni szemlékre és újabb perekre van kilátás!

6.
De az ember nem hiába a számtan tanára.

Florentinben újabb kétely támadt. Elment a törvényszéki épületbe, a hol az elválasztó ítéletet kimondták. Magával vitt egy órát.

A törvényszék két órányi távolban fekiútt kelet felé a lakásától.

Késő este dult arccal jött haza Barlock s egyenesen a neje szobájába rontott.

— Nincs miért haboznom, — kiáltott dörgő hangon — mégis csak megvagyok becsületenitve!

— Igazán?
— Semmi kétség többé. Megtudtam, hogy a törvényszék órája is késik.

— Mennyivel?
— Hat és fél percel. Tehát...
— Folytassa!
— Figyeljenek jól a számításomra. Az itteni óra szerint 3 óra 45' 10" - 3 óra és 55 percz történt az, a mivel önöket vádolom. Ugy van-e?

— Ugy van.

— A törvényszéki óra 3 óra 50' + 6 és fél - 3 óra 56 és fél perczkor mondták ki az ítéletet. Tehát 1 és fél perczel később, mint önök megbecsületenitettek.

— Rettenetes! — kiáltott a két vádlott. Florentin fölemelte a boszuló fegyvert.

7.
De éppen mikor löni akart, Barlock asszony fölkiáltott:

— Még egy szóra kérem!
— Beszéljen, asszonyom.

— A mi óráknak okvetlenül kell valamilyen késni a törvényszékihez képest.

— Miért?
— Mivel kelet felé vagyunk.

— Igaza van.

— Számítsuk tehát ki, mennyi a különbség.

A három érdekelt fél reszkető kézzel vette

— Az sulat ma közgyűlés. Dessew közgyűlés, amely élénk meg, igen várost V a debrecz dadai birto nak, Kovács Jelen volt a nők, Dabragató, Kaka gr. A nd Aladar, B. Dr, F á b i Gaál Mih Zsendovics Lipsey J Dr. Gortva za, Melczor Kegyes Ir Tóth Kálm só Antal, Dezsó, Fark la, Domány nis Ferenc náczt, Tury nézet egy tokosságok sulat tiszt tó választ vetkezők y az 1888-18 rendelet másul vé társulat k lat muszá való miki Ezen r e rásra a A közmá tott ki a (350 mtr. intézkedés társulat e zen ügy Tiszáz a részleges szélesség képest láti sulat. Tüd niszternek lom s a k nek miké rítására v letei. A t újabb fegy delet boosa ezer Gyula Sándor re hán y Lá dobi-luczi nyilatkoz átengedni új körülm jelölt felt heti át ez Szabolcs Bolner K nagy per munkadíj utasított a mikor sen megfejtett ki melyet

elő a térlet és a az időkü 1 és fél Fő

ban tört inkrimin helyzet

A sokat ta

lózás.

tan tan gyed per dett. E meg va zik, hog saját ag

bűnös.

Ug jégeső

és teki k-t meg félig me hasítom akartam másikat

sik két másra beszélni

M zába es kérdés

hor. Szabó Zsigmond jól összeállított alkövetni igye-
gja, hogy ügy-
hölgyeink ismét
nyek nézhetnek
közlebbi napok-
A debreczeni jó-
delután 3 óra-
mében tisztújít-
Fárgy: Az ápr-
gyűlés jegyző-
választás és ál-
Szathmáry Teréz
ombaton lesz a
mérők majális a
első tavaszi mu-
vigadóban tar-
ilést keresőknek
bizottság figyel-
Hogy a rende-
rt lényesen be-
sz és a vigadó
ítva és díszítve,
szép tér zöld
főbejártnál a
gjak az érkező
majális iránt
meltán igazolja
en s a közel, de
keznek a debre-
bormérők majá-
8 óra-
t estvérek
legnagyobb
vizkárosultak ja-
lu majális felül-
teget tesznek ki.
és kávéházban
kezdve csak a
ajánljuk 1 frt.
május 1-én
től is a közön-
gást.
öksége, a jövő
stély alkalmából
ó tagjait, hogy
zok kik a mult
azok is használ-
onnan léptek a
helyi érdekü
amára kisajáti-
széirás, térkép
ó 23, 24, 25-én
ly-mihályfalvai
kon az arra ki-
nlőke Divény
esos, a központi
volt, tagjai:
kir. aljárásbíró,
a vállalat ré-
letében Arany
mők. A tárgya-
ai állomásokon
rdeltek felek és
tés több helyen
kelyhidon
akadályra ta-
zen, amint ezt
Több he-
koztak a térké-
glalt területek
egyezkedések
gy újabb hely-
re van kilátás!

— Az alsó-szabolcs-tiszai ármentesítő tár-
sulat ma d. e. tartotta meg tavaszi rendes
közgyűlést a városába nagytermében gróf
Dessewffy Aurél elnöke alatt. A
közgyűlés, melyet tegnap az igazgató választ-
mány élénk, késő estig tartott ülése előzött
meg, igen népes volt. Debreczen sz. kir.
várost Vértessy István tanácsnok,
a debreczeni kollégiumot pedig, mely
dadai birtoka után szintén tagja a társulat-
nak, Kovács Sándor városi főügyész képviselte.
Jelen voltak továbbá: Osváth Ferencz alel-
nök, Dubraviczky Elek kincstári jószágigaz-
gató, Kakas Kálmán vállalatipályai ügyész
gr. Andrásy Manó, gr. Andrásy
Aladár, Békessy László, Bachrach Gyula
Dr. Fábry István, Fischbein Ignác,
Gaál Mihály, Csolányi László, Pólya Béla,
Szendovics kanonok az egri káptalan nevében,
Lipsey József, Kovács Géza, Teleky László,
Dr. Gortvay Bertalan, Papp Sándor, Onody Gé-
za, Melzer Gyula, Harkányi János, Papp Mór,
Kegyes Imre, Torday József, Virág András,
Tóth Kálmán, Csendes József, Pethe Gábor, Rá-
só Antal, Kis József, Szilágyi János, Lukács
Dezso, Farkas Sándor, Somossy Béla, Rásó Gyu-
la, Domány Elek, Berkes Pál, Póka István, Kor-
nis Ferencz, Szokolay Emil, Edelstein Ig-
nác, Tury Albert, résztvételük magok, —
résztint egyes uradalmak, községek és közbir-
tokosságok érdekeinek képviselőiben, és a tár-
sulat tisztviselői A közgyűlésnek az igazga-
tó választmány által előkészített tárgyai kö-
vetkezők voltak. A közmunkaügyi miniszternek
az 1888-ik évi költségvetést helybe hagyó
rendelete tudomásul vétetik. Hasonlókép tudó-
másul vétetik ezen miniszteri rendeletek: a tár-
sulat közérdekvé nyilvánították; a tár-
sulat műszaki tervezeteinek a vízi könyvbe
való mikénti bebetegzése megszabatik. —
Ezen rendelet értelmében eljá-
rásra a társulat tisztviselői utasítottak.
A közmunkaügyi miniszter rendeletét becsá-
tott ki a hullám tér normál szélességének
(350 mtr.) megállapítása s az ebből folyó
intézkedések megtételére. Ennek folytán a
társulat mérnöke utasították, hogy mielőtt
ezen ügyben a tárgyalás megtartatná a
Tiszát a társulat védtöltései menten beutazva
részleges véleményét dolgozzon ki a normál
szélesség megállapításáról, hogy aztán ehhez
képest láthassa el utasítással kiküldöttéit a tár-
sulat. Tudomásul vétettek a közmunkaügyi mi-
niszternek az árvédekezésnél felmerült karhata-
lom s a közigazgatási tisztviselők költségei-
nek mikénti fedezéséről, az árízvesztély elhá-
rítására vonatkozó intézkedésről szóló rende-
letei. A társulati tisztviselőkre vonatkozólag
újabb fegyelmi eljárási szabályokról min. ren-
delet becsátatván ki, a fegyelmi bizottságba Mel-
zer Gyula, Papp Mór, Pethe Gábor, Kovács
Sándor rendes, Harkányi János és Csó-
hán y László póttagokul megválasztattak. A t-
dobi-luczi gátvonalat korábban hajlandónak
nyilatkozott a társulat országúti ezélokra
átengedni. De minthogy az ideai árvíz folytán
új körülmények állottak elő, az ezelőtt meg-
jelölt feltételek mellett a társulat nem enged-
heti át ezen gátvonalat; miről Zemplén és
Szabolcs megyék alispánjai értesítettek. —
Bolner Károly ügyvéd a Szabó Károlyné elleni
nagy perrel értesítést ad s kéri költségeinek s
munkadíjainak megtérítését. Nevezett ügyvéd
utasították a per teljes keresztül vitelére, —
a mikor is költségei és munkadíjai törvénye-
sen megállapítani fognak. Hosszas, élénk vita
fejtett ki azon kérvény, illetőleg átirat felett,
melyet Papp Mór és társai, —

első vidéki érdekeltek s a Be-
rettyó-Hortobágy belvíz vezető társulat
kormánybiztosa intéztek a társulathoz az ár-
tér fejlesztési adatok díjmentes átengedése
iránt, hogy azt az említett érdekeltek saját
céljaikra lemásolthassák. Az igazgató vá-
lasztmány ide vonatkozó javaslata az, hogy
miután semmi olyan körülmény ez ügyben ez
időszertig fel nem merült, mely indokolná
a társulatnak ugyanily természetű ügyben
(a taktaközök hasonló természetű kérvénye)
korábban hozott határozatának a kérvény és
átirat értelmében való megváltoztatását; ezen
határozat fenntartásával folyamodók elutasít-
tatnak. Papp Mór ezen javaslattal szemben
azt igyekezett kimutatni, hogy a dadai kitérés
folytán a viszonyok megváltoztak s hivatko-
zott a választmány „szükkeblü” felhívásával
szemben a méltányosságra. Kérte a kérvény
teljesítését. Ilyen értelemben szólaltak fel gr.
Andrásy Manó, Pólya Béla, Har-
kányi János, Papp Sándor; ellenben a
javaslatot védte Osváth Ferencz; kije-
lenti azonban, hogy méltányos egyezség alap-
ján bizonyos díj mellett hajlandó a kért ad-
tokat átengedni. Békessy László Sem-
sey Albert örökösai nevében ellene szólt
az okmányok kiadásának. Szavazásra kerülvén
a sor, 603 szavazattal 374 ellenében a választ-
mány javaslata elfogadtatott. A javaslat mel-
let szavaztak Debreczen és az egri főkapitán
képviselői, amaz 136, emez 171 szavazattal.
Felolvastattak a társulati mérnöknek több
ivre terjedő exposéja a f. évi árvízről és ár-
védelemről, melyből kitűnik, hogy a mér-
nöki hivatal az árvíz előtt mindazon
előintézkedéseket megtette, védelmi anyagok-
kat összehalmozta, melyeket a gátvédelmi
szabályzat és törvény, megkövetel; eleven
képet nyújt a védelem alatt kifejtett óriási
kiüzdelemről, melyet a társulat védvonalán he-
teken keresztül kifejtett. E jelentés már a
választmányi ülésen számos felszólalást
provokált. Az egri főkapitán képviselője
a választmányi ülésen ugyan felvilágosít-
ást kért, hogy megtették-e mindennemű
intézkedések elve; azonban a kapott felvi-
lágosítás után teljes megnyugvásának adott
kifejezést. Pólya Béla kiüldöttséget indít-
ványozott a dadai és löki kiümlések okainak
felderítésére. Papp Mór és Osváth Fe-
rencz a bajok orvoslása, a katasztrófák meg-
akadályozása iránt óhajtanak intézkedést.
Majd a társulati mérnök terjesztette elő
a legsürgősebb teendőket. Ilyen előzmények
után állapotott meg aztán a választmány
azon határozati javaslatot, mely szerint a
mérnök a gátak erősítése és emelésére s a
szükséges új gátakra nézve tervet és költség-
vetést készít. A lejt hálózat az északi és
keleti magaslatokra is kiterjesztessék. A
munkálatok még e tavaszon megindítandók,
mi végből mi előbb gyűlés hívandó össze.
Az új területek bevonása érdekében máj-
14-dikén összejelendő értekezletre Osváth Fe-
rencz, Lukács Dezso, a főmérnök és igazgató
ajánlottak. — A lefolyt árvíz elleni védel-
mezés alkalmával tapasztalt hiányok orvoslá-
sára véget gr. Andrásy Manó, Rásó
Gyula, Osváth Ferencz, Kovács Sán-
dor, Vértessy István, Lukács Dezso
javaslatlétellel megbízatnak. Ezen jelentést és
az erre vonatkozó határozati javaslatot
a társulat néhány tagja ismét felhasználta
vitatárgyulá. E tárgyalás sokkal érdekesebb
semmint hogy azt észrevétlenül hagyjuk.
Az idő előhaladottsága és térszűke miatt azon-
ban — azon reményben, hogy szombati szá-
munkban erre még vissza térünk — most
csak annyit említnék meg, hogy a jelentés tu-
domásul vétetett s az abban foglalt indítvá-
nyok elfogadtattak.

— **Hajduvármegye címere.** A vármegye-
ház homlokzatára a megye ezimereinek felte-
vését ma megkezdették. A címer Zsolnay
pécsi majolika gyárában készült égetett ese-
répből, azon rajz után, melyet Kovács János
fiatal festő, ki jelenleg a város segélyezése
mellett Münchenben tanul, a vármegye szá-
mára régebben készített. Ára 200 forint volt.
A mű a hazai majolika iparnak díszére válik.

— **Hamis mértékek.** Gyakran megújul-
nak a panaszok a hamis mértékek miatt, kül-
önösen a vendéglősök és kereskedők urak
ívegei képezik a felszólamlás tárgyát. Ezek
az urak már nagybátorságukba annyira vit-
ték, hogy egy literben nem adnak többet
hét deczinél. Hát bizony elkelne egy kis
rendőrfelügyelet ezekre a mélyen
tisztelt öszszesugorodott üvegekre, mert attól
lehet félni hogy úgy jár a félliteres üveg is,
mint az egyszeri gallérköpeny, melyből idő-
multával roka, aztán mellény, aztán sapka
és végre gomb lett. Ha így haladunk megér-
jük, hogy a félliteres üveg is pálnukás pó-
hárrá henyődzik át. Igen kérjük a rendőrsé-
get szegje nyakát ezen visszás állapotnak —
ha lehet.

— **Lóversenyügy.** Az ápril hó 21—22-é
tartott debreczeni lóversenyekről a hölgyek
tisztelődjaja, egy kehely. vert ezüsből —
Szent-Királyi és Kalenda urak (előbb Sze-
pessy Antal ur) kereskedésében a város háza
alatt — közszemlére kitétetett.

— **Irodai helyiségváltoztatás.** Bechert
Mano, a Newyorki biztosító intézet debre. fő-
ügynökségi irodáját, a mint az lapunk máj
hirdetési rovatában is olvasható a nvárad
utcai Reichmann háza tette át.

— **Csillagok járása.** Május havának égi
jegye: az ikrek. Csillagaink járása e hóban
nem mutat semmi különöset. Ma a nap hossza
14 óra 27 perc volt, t. i. reggel 4 óra
44 perczkor kelt s este 7 óra 11 perczkor

nyugodott. Május végén már 15 óra 40 perc
hosszu lesz, mikor is reggel 4 óra 9 perc-
kor kel és este 7 óra 47 perczkor nyugszik
le. A nap 20-án lép az ikrek jegyébe. A
hold utolsó negyede 3-án reggel 1 óra
3 perczkor volt, ujhold 11-én reggel
3 ó. 4 perczkor, első ujhold 19-én reggel 21
perczkor, holdtölte 25-én d. u. 56 perczkor.
A bolygók rendszeren végzik pályafutásukat.
Veszedelemes nap, dr. Falb Rudolf jóslata
szerint, egy lesz csak s ez május 25-ike.

— **Herczegi korona ára.** Decazes
herceg, a párisi gróf titkára, a napokban
eljegyezte Singer kisasszonyt, a „Singer“ féle
varrópépek feltalálójának leányát. A meny-
asszony anyjának Campo Selice herceg volt
a második férje. Decazes herceg egy millió
font sterlinget, azaz a mi pénzünk szerint 12
millió 500,000 forint fog kapni a feleségével s
így herzegi koronáját nagyon realisan érté-
kesítette.

— **Biharmegyei hírek.** A püspök kertje.
Schlauch Lőrincz, l. sz. püspök a palota és
székesegyház előtti tért, valamint a nagyki-
terjedésű parkot lényegesen átalakítva, ujjon-
nan rendezteti. Az eddig eszközölt újítások
rendkívüli előnyére váltak a kertnek. —
Árvizkárók. A szalárdi járásban a
legutóbbi árvíz megjelölt károkat okozott.
Az előtött földterület 2356 kataszt. holdat
tesz ki és ebből 680 hold be is volt vetve.
Az árvíz által előidézett károk valószínű
összege 7395 frtban van megállapítva. —

Egyházkerületi közgyűlés.
Debreczen, 1888. Máj. 3.
(4-ik nap.)
A tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felol-
vastatik és hitelesítése után mindenekelőtt
a tegnapi határozattá vált igazgató tan-
ács tagjainak fot. püspök ur elnökelete alatt
a következő tagok választatnak meg: Szabó
János, Ritoók Zsigmond, Farkas Au-
tal, Joó István, Tóth Sámuel, Dr. Ko-
vács Sándor és Tüdös János. Felhivat-
ván a helybeli egyház is ugyanezen tanácsba
4 tag választására.

Olvasztatik a tanárkarok véleménye Kő-
rössy Sándor volt jogtanárnak még a
mult gyűléshez benyújtott azon kérvényére,
melyben ő 23 szolgálati éve után némi nyug-
díjnak folyóvát fételt kért az egyh. keru-
lettől. E vélemény szerint a volt tanár ur
már csak azért sem tarthat számot nyugdíjra,
mert a nyugdíjintézet alapszabályai szerint
a nyugdíj csak elnyomorodás, vagy elhárít
hatlan kényszerűség szülte lemondás esetén ad-
ható meg. Ugyanezen alapszabályok a befize-
tett illetékek visszafizetését sem engedvén
meg, sajnálattal bár a kérvény elvetését kény-
telen ajánlani a nevezett vélemény. A mi ha-
tározottá is válik.

Az ülés legtöbb idejét aztán a mai nap
legfontosabb tárgya, a gazdasági tan-
ács jegyzőkönyvének felvil-
visszágálására kiküldött bi-
zottság jelentése vette igénybe.

A Miklósi Mózes ügyvéd 25000 frtos
alaptványait illetőleg Kiss Albert emel szót,
s az egyh. kerület köszönő levele mellett egy
ézelra kiküldendő bizottságot hoz javas-
latba. Elfogadtatik.

Majd ugyanó szeretne módot találni an-
nak tapintatos kifejezésére, a nagy közönség-
gel szemben, miszerint sokkal inkább óhaj-
taná az egyh. kerület, ha az ösztöndíj
alaptványok helyett az iskola más szükség-
leteinek fedezésére — pl. a tanári tanszékek
alapjára — történnének alaptványok. Püspök
ur is hozzájárulván ez indítványhoz, gyűlés
ennek egy külön számban ad kifejezést.

Több felszólalást kelt a Szeremlei
Sándor és neje folyamodványa a gazd. ta-
náshoz, melyben tiltakoznak a főiskolának
mint zálogbirtokosnak tulajdonjoga ellen az
általuk birt földre nézve, a békés kiegyezés
esetén 2000 forint alaptványt
ajánlanak fel a főiskolának. Gyűlés ámbár
többek hozzá szólása után nem mond le a
tulajdonjogról, de hajlandó a békés kiegye-
zésre, ha nem oly csekély összeg s nem is
alaptvány ezimenzetnek folyamodók ál-
tal a főisk. pénztárába. Ily értelemben ad
utasítást a gazdasági tanácsnak.

Következik a tápintézet tervezet, ügy-
rend felvételi szabályok készítésére kiküldött
bizottság jelentése.

A jelentés illetve a tervezet elfogadtat-
ván, az új konviktus a legközelebbi tanévre
már reményelhetőleg meg fog nyílni.

A pénztár vizsgáló bizottság jelentése
szerint az egyh. ker. vagyoni állása az
1887 ik év végén 10778 frt és 5 kr.

A pénztárnoki számadások szigorú pon-
tossággal vezetve a legnagyobb rendben ta-
láltattak s az egyh. kerület pénztárnokának
Joó István képezd. igazg. urnak elismerés
szavaztatik.

Több kisebb nagyobb fontosságú ügyek,
jelelések közt említést érdemel még a büször-
ményi egyház és behivatalnokai közt folyó
per, ezek legelrettési jogának megvonása miatt.
Az ügy határozottabb alaku elintézés végett
visszatétetik az egyház megyéhez.

1/2 kor a mai gyűlés véget ért.

Felelős szerkesztő és kiadó laptalajdonos:
Vértessy Arnold.
Fomunatárs: Karczag Vilmos.

Lakások berendezéséhez
butorkelméket,
szőnyegeket,
ágy és asztaltakarókat,
paplan és matrácokat,
fűgönyöket,
legnagyobb választékban ju-
tányos szabott árakon ajánl
Kunz József és Társa
C z e g.

Dr. Tüdös Kálmán
orvos, sebész, szemész, szülész
ideg és belgyógyász
a budapesti egyetemi I. belgyógyászati
klinika volt segédorvosa, a helybeli keres-
kedői kórház főorvosa lakását f. évi
Május 1-sején a nagypéterfia utca 966. sz.
Tóth János-féle házba (Egymalom utca-
val szemben) tette át.

Megérkeztek
a legújabb divatu tiszta gyapjuból készült
tavaszi és nyári

gyapjuszövetek
melyek finomság és tartósság tekintetében
minden más kül- és belföldi gyártmányt
felülmúlnak.

A n. é. közönség minél tömegesebb
látogatását kéri

BIEDERMANE. és FIA

a „BRASSÓI“ posztógyártmányoknak
kizárólagos elárúitói,
hol egyszersmind miként a mult évben,
ugy ez idő szerint is a raktáron lévő kül-
földi gyapjuszövetek tetemesen leszáll-
tott árak mellett árusítatnak el, úgy
hogymár

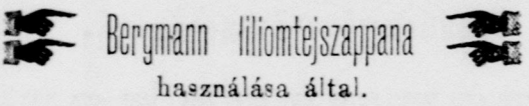
2 frt 90 krért
egy egész öltönynek való brünni gyapju
szövet kapható.

New-York életbiztosító társaság
FÜGYNÖKSÉGE.
Folyó évi Május hó 1-től
irodámata
N.-Várad utca 2125. sz. (Reichmann
ur háza),
helyeztem át.
BECHERT MANÓ
termény üzlet.

Lakváltozás.
Med. univ. Dr. BALKÁNYI EDE
abécsi közkórház volt másod-
orvosa **lakását Piacz, 2139.**
(Br. Josineczyné-féle) házba
helyezte át.
RENDEL: d. e. 8—9,
d. u. 2—4 óráig.

Szeplő

okvetlenül eloszlik

Bergmann Illomtejszappana
használása által.
Készíti egyedül Bergmann és Társa Dr. Rothschnek
dában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek
gyógyszertárában Debreczenben.

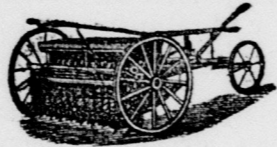
Menetjegyek és elismervények

a Red-Star vonalra
Antwerpenből

Amerikába

az enged. képviselősnél.

Wien, IV. Weyringergasse Nr. 17.

Vetőgépeket

legjobb és legtartósabb minő-
ségeket

szállít többévi jótállás mellett

UMRATH és TÁRSA

gazdasági gépgyára

Prag-Bubna.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

Fiók: Budapest — saját czég alatt.

Marilla-völgy

magaslati gyógyhely

Oravitza mellett

megnyitattik Május 26-án.

Dr. Hoffenreich.

Tíz forint napi mellékkereset.

tőke és kockázatás (risico) nélkül sors-
jegyek részletfizetés melletti eladása által
az 1888. XXXI. törvényezikk értelmében.

Ajánlatokat elfogad a

fővárosi váltóváltás társaság

Adler és társa, Budapest.

FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérnöke és több kiváló gazd. gépgyár képviselője.
Budapest, üllői ut 25. sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyarában készült, tüzzeszélyt elhárító szikrafogóval ellátott és fa-
szén, vagy szalmatüzelésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat.

melyeknél a nagy tüzzeszékny folytán tüzelő anyagban nagy megtakarítás eredményezettik; az ugyan-
azon gyárban készült, felülmulhatan munkaképességű

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőzcseplőgépeket,

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással és pedig:
a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egymásra illesztett ke-
ményfa rudacsokból alkotott törekrosta, mely által a törekben 180-szor kevesebb szem megy ve-
szendőbe;

b) a meghosszabbított rázó-asztal, mely a szalmának egy második kirázását eszközli s mialtal a
szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad vissza, mint az eddig ismert legjobb gőzcseplőgépeknél,
mely eredmények a m. övári és kassai kísérleti állomások által szigorúlag hivatalosan konstátáltak.
— Azonkívül ajánlom

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobiljaimat

hozzájuk tartozó páncélszemes cseplőgépekkel, valamint mindenemű járgány-
cseplőgépeket, Hollingsworth-szénagerőlyéket, fűkaszalókat ara-
tógépeket és minden egyéb legjobbban bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket
leszállított árak mellé.

➔ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➔

Mely cigaretta papir a legjobb?

Ezen minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés
már a kétségtelenebb módon bebizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos sz-mé-
lyiségek által összehasonlított vegyelmezések alapján a for-
galomban előforduló jobb minőségű cigarettapapírok között a

„Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárából.

Páris, 65. Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapir
elismertett. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által
a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budai
pesti állami vegykísérleti állomás főnöke által megállapított
1887. júl. hóban Dr. Soyka Hygiéniat-tanár által a prága-
nem. egyetemen egészségügyi szempontból újabb összeha-
sonlító vegyelmezést a lehető legfényesebb eredmény koronázta
amennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapir
28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al
kevesebb idegen alkatrészt tartalmaz, mint a többi vegyelme-
zett papir. VALÓDI csak azon papir, melynek ettiquttje
mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères czéget viseli.
A gyár cigarettapapirjainak és cigarettahüvelyei-
nek nagybani elárulítása végett

Braunstein Frères

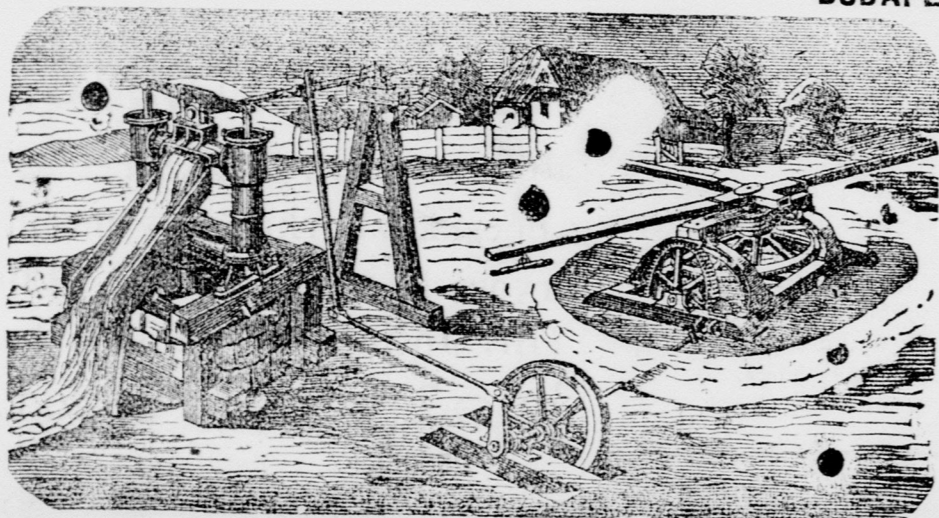
saját czég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25
sz. a raktár nyitott, továbbá kapható minden
nagyobb ilvénemű czéket árusító kereskedőknél

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödeje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern
technicali alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vizművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

92.
420. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom

készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NELKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapestén tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
apított s 1887. évi június 1 én életbe lépett
eladási, fizetési és szállítási módozatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kil	16.—
B. Szinte középszemű		15.—
0 Királyliszt		15.20
1. Lángliszt		14.60
2. Montliszt		14.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		13.60
4. " 2-od rendű		13.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		12.20
6. szinte 2-od "		11.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső		10.80
8. " 2-od "		10.—
8 1/2 Barna " 1-ső		9.20
8 3/4 " 2-od. á 70 klgr.		7.80
9. Lábliszt " á 70 klgr.		6.40
10. Veres liszt " á 50 klgr.		—
11. Finom korpa zsákkal	50 "	3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.		3.—

A finom és durva korpa árából eddig
engedélyezett 5%-tőli engedmény a fennem-
lítt egyezmény folytán szintén beszűntet-
tetett.

Debreczen, 1888. Február 24.

A LEGJOBB cigaretta-papir

a valódi

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Cawley és Henrytől Párisban.

Utánzásoktól mindenki óvatik.

Ezen papir Dr. Pohl J. J., Dr.
Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egye-
temi vegyészeti tanár urak által legjob-
ban ajánlatik, és pedig kitűnő minőség-
határozott tisztasága miatt, és mert au-
nak semminemű egészségre ártalmas kel-
lék nincs hozzáadva.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

Bécsből

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára
frt. 1-35 krt. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, egy köcsög ára
60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi és Kalendánál.

DEBRECZENBEN, a városház épületében.